

Παρουσίαση Καταχώρισης

Νομολογία

Εφετεία

Εφετείο Αθηνών

Πενταμελές Εφετείο Αθηνών

Αριθμός απόφασης: 792/2015

Το κείμενο που ακολουθεί δημοσιεύεται στον τόμο 2016, σελ. 381

Πρόεδρος: **Μαρία Βασδέκη** (Πρόεδρος Εφετών)

Δικαστής: **Αγάπη Τζουλιαδάκη** (Εφέτης)

Δικαστής: **Φωτεινή Αθανασίου** (Εφέτης)

Δικαστής: **Ιωάννα Καραμπάση** (Εφέτης)

Δικαστής: **Αλεξάνδρα Βασιλακάκου** (Εφέτης)

Εισαγγελεύς: **Γ. Πεπόνης** (Εισαγγελεύς Εφετών)

Δικηγόρος: **Χ. Λαδής** (Δικηγόρος)

Κείμενο απόφασης

Κατά το άρθρο 57 ΚΠΔ, αν κάποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει πάψει η ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί και πάλι σε βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμη και αν δοθεί σ' αυτή διαφορετικός νομικός χαρακτηρισμός, με εξαίρεση τις περιπτώσεις των άρ. 58, 81 παρ. 2, 525 και 526 του ίδιου Κώδικα, αν δε παρά την πιο πάνω απαγόρευση ασκηθεί ποινική δίωξη, αυτή κηρύσσεται απαράδεκτη λόγω δεδικασμένου. Εξάλλου, με το άρ. 9 παρ. 1 ΠΚ ορίζεται ότι η ποινική δίωξη για πράξη που τελέστηκε στην αλλοδαπή αποκλείεται αν ο υπαίτιος δικάστηκε για την πράξη αυτή στην αλλοδαπή και αθωώθηκε ή αν σε περίπτωση που καταδικάστηκε έχει εκτίσει ολόκληρη την ποινή του. Εξαιρέση ισχύει επί καταδικαστικής αλλοδαπής αποφάσεως αν δεν έχει αποτιθεί ολόκληρη η ποινή, καθώς και για τα εγκλήματα που ορίζει το άρ. 8 ΠΚ, στα οποία περιλαμβάνεται (υπό στοιχείο θ') και το παράνομο εμπόριο ναρκωτικών φαρμάκων (ουσιών). Για τις περιπτώσεις αυτές δεν εμποδίζεται νέα δίωξη, πλην όμως προβλέπεται από το άρ. 10 του ίδιου Κώδικα η αφαίρεση της ποινής που έχει εκτιθεί στην αλλοδαπή από την ποινή που επιβλήθηκε τυχόν ακολουθώντας στην ημεδαπή. Αυτά ισχύουν βεβαίως, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη ειδική με άλλα κράτη συμβατική ρύθμιση, η οποία είναι δεσμευτική για τα συμβληθέντα μέρη. Περαιτέρω, μετά το Διεθνές Σύμφωνο του ΟΗΕ, που υιοθετήθηκε από τη Γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 16.12.1966 και κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 2462/1997, και τη σύμβαση για την εφαρμογή της Συμφωνίας Σένγκεν, που έχει συναφθεί μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ και έχει κυρωθεί στην Ελλάδα με το Ν. 2514/1997, ακολούθησε η σύμβαση της Λισσαβόνας, που υπογράφηκε στις 13.12.2007 και κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 3671/2008 και ισχύει από 1.12.2009, οπότε κυρώθηκε από όλα τα συμβληθέντα κράτη (με τελευταίο την Τσεχία) με την οποία τροποποιήθηκε η σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Στο άρ. 6 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, ορίζεται ότι «Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007 στο Στρασβούργο, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες». Ο Χάρτης στο άρ. 50 ορίζει ότι: «κανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικαστεί εντός της Ένωσης με οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με το νόμο». Ανάγει έτσι σε θεμελιώδες δικαίωμα την αρχή *ne bis in idem*, σύμφωνα με την οποία κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή να καταδικαστεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση, σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του κράτους αυτού, αρχή η οποία είχε προβλεφθεί ήδη από τον ημεδαπό νομοθέτη με τη διάταξη του άρ. 57 ΚΠΔ. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρ. 52 παρ. 1 του Χάρτη «κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στο Χάρτη αυτόν πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών». Οι κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής (άρ. 52 παρ. 1) του Χάρτη της Λισσαβόνας προβλεπόμενοι από το νόμο περιορισμοί πρέπει, όπως ρητά ορίζεται, «τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας ... να επιβάλλονται μόνο εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση». Η απόκλιση από τον κανόνα – θεμελιώδες δικαίωμα, η οποία διατυπώνεται στο άρ. 8 ΠΚ, όσον αφορά την εξαίρεση από αυτόν της εμπορίας ναρκωτικών φαρμάκων δεν είναι αναγκαία και δεν ανταποκρίνεται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος, διότι ενόψει και της κατά τα ουσιώδη ταυτότητας των αξιών και του νομικού πολιτισμού των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ποινικός κολασμός της εν λόγω πράξεως, σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους και τις ημέτερες αντιλήψεις, δεν μπορεί να αναχθεί σε στόχο αναγκαίο και γενικού ενδιαφέροντος αναγνωριζόμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρέπεται ότι μετά τη συνθήκη της Λισσαβόνας η αρχή *ne bis in idem* έχει αποκτήσει διακρατική ισχύ στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ολ. Ποιν. ΑΠ 1/2011, ΤρΕφΚακΑθ 4703/2011, ΝΟΜΟΣ).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο κατηγορούμενος με την εκκαλουμένη απόφαση καταδικάστηκε πρωτοδικώς για διαμετακόμιση και κατοχή ναρκωτικής ουσίας και ειδικότερα ότι την 14.4.1995 στο λιμάνι [...] της Χιλής εισήγαγε στο φορτηγό πλοίο [...], σημαίας Παναμά, εννέα (9) κιλά κοκαΐνης, την οποία παρέδωσε στο συγκατηγορούμενό του, μέλος του πληρώματος, Ζ.Κ., για να την μεταφέρει στο λιμάνι της [...] Ιταλίας. Για την ίδια υπόθεση, της εμπορίας ναρκωτικών, ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε αμετακλήτως και εξέτισε την ποινή του, με την υπ' αριθ. 32443/27.3.2003 απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου του San Antonio της Χιλής με τη οποία του επιβλήθηκε ποινή κάθειρξης 5 ετών και μιας ημέρας. Παράλληλα, για την ίδια πράξη της διαμετακόμισης και εισαγωγής ναρκωτικής ουσίας (κοκαΐνης) κινήθηκε η ποινική δίωξη και στον τόπο προορισμού του πλοίου τη Σαβόνα της Ιταλίας. Το Εφετείο της Γένοβας με την υπ' αριθ. 26/3.1.2013 απόφασή του, η οποία κατέστη αμετάκλητη στις 19.5.2013, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση του δικαστηρίου της Σαβόνας με αριθμό 1265/3.11.2008, με την οποία ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης πέντε (5) ετών και χρηματική ποινή 25.000 ευρώ, την οποία ήδη είχε εκτίσει με βάση την καταδικαστική απόφαση του San Antonio της Χιλής. Κατά συνέπεια, εφόσον ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε για την ίδια πράξη, έστω και υπό διάφορο νομικό χαρακτηρισμό, από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Εφετείο Γένοβας Ιταλίας) πρέπει κατ' εφαρμογή του άρ. 57 ΚΠΔ και της Συνθήκης της Λισσαβόνας να κηρυχθεί απαράδεκτη η ποινική δίωξη λόγω δεδικασμένου, παρεκκλήσεως της ένστασης παραγραφής.